ממקום טמא אינו דין שיהו טמאין, דם היוצא מפי האמה יוכיח שבא ממקום טמא וטהור אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שבא ממקום טומאה יהיה טהור ת"ל "וזבו טמא" זאת לרבות מימי רגליו לטומאה. דם היוצא מפי האמה מנלן דטהור? *דתניא יכול יהא דם היוצא מפיו ומפי האמה טמאין ת"ל "וזבו טמא הוא" הוא טמא ואין דם היוצא מפיו ומפי האמה טמא אלא טהור ואיפוך אנא? אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי *דומיא דרוק מה רוק שמתעגל ויוצא אף כל שמתעגל ויוצא יצא דם שאין מתעגל ויוצא, והרי חלב שבאשה שמתעגל ויוצא ואמר מר "חלב שבאשה מטמא טומאת משקין, טומאת משקין אין אבל לא טומאה חמורה? אלא אמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דומיא דרוק: מה רוק מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע אף כל מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע: יצא דם שאינו מתעגל ויוצא יצא חלב שבאשה שאע"פ שמתעגל ויוצא אינו חוזר ונבלע, ונילף מזובו מה זובו שאין מתעגל ויוצא מטמא אף כל? אמר רבא מזובו ליכא למילף שכן גורם טומאה לאחרים: והשרץ: אמר ריש לקיש "שרץ שיבש ושלדו קיימת טמא והאנן תנן מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין? אמר רבי זירא לא קשיא "הא בכולן הא במקצתן *דתניא א"ר יצחק ברבי ביסנא אמר רבי שמעון בן יוחי "בהם" יכול בכולן ת"ל "מהם" אי מהם יכול במקצתן תלמוד לומר "בהם" הא כיצד כאן בלח כאן ביבש אמר רבא הני זבוני דמחוזא כי שלדן קיימה טמאין; ואמר ריש לקיש "שרץ שנשרף ושלדו קיימת טמא מיתיבי *"נמצא שרץ שרוף על גבי הזיתים וכן מטלית המהוהא טהורין שכל הטמאות כשעת מציאתן! א"ר זירא לא קשיא הא בכולן הא במקצתן דתניא אמר רבי יצחק בר' ביסנא משום ר"ש בן יוחי "בהם" יכול בכולן ת"ל "מהם" אי "מהם" יכול במקצתן ת"ל "בהם" הא כיצד כאן בשרוף כאן בשאינו שרוף: "מטמאין לחין: זוב דכתיב "רר בשרו" כיחו וניעו דכתיב "כי ירוק הזב" כעין רוק שרץ *"במותם" אמר רחמנא כעין מיתה שכבת זרע *הראויה להזריע בלח דכתיב "כי ימות" כעין מיתה: אם יכולין להשרות: בעי רבי ירמיה: תחילתו וסופו בפושרין או דלמא תחילתו אף על פי שאין סופו ת"ש דתניא כמה היא שרייתן בפושרין? יהודה בן נקוסא אומר מעת לעת תחילתו אף על פי שאין סופו רשב"ג אומר צריכין שיהו פושרין מעת לעת: רבי יוסי אומר בשר המת *כו': אמר שמואל טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רקב תניא נמי הכי רבי יוסי אומר בשר המת שיבש ואין יכול לשרות ולחזור כמות שהיה טהור מלטמא בכזית אבל טמא טומאת רקב:

מתני' *השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר "בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ" או עד שעת כבוד וכן כתם שנמצא בחלוק מטמא למפרע עד שיאמר "בדקתי את החלוק הזה ולא היה בו כתם" או עד שעת הכבוס ומטמא בין לח בין יבש ר"ש אומר "היבש מטמא למפרע, והלח אינו מטמא אלא עד שעת *שיהא יכול לחזור ולהיות לח:

גמ' איבעיא להו עד שעת כבוד: חזקתו בדוק או דלמא חזקתו מתכבד, ומאי נפקא מינה? דאמר "כביד ולא בדיק אי אמרת חזקתו בדוק הא לא בדק אי אמרת חזקתו מתכבד הא מתכבד אי

רש"י

ממקום טומאה · ממקום שזובו יוצא שהוא טמא כשבילו: דם היוצא מפי אמתו · של זב גמור יליף ליה לקמן דטהור: יכול דם היוצא מפיו · של זב יהא כדון כרוק ודם היוצא מפי אמתו יהא כדון כזוב: ואיפוך אנא · הוא לרבות דם הוא להוציא מי רגלים: שמתעגל · מתאסף הרבה כאחד ואח"כ יוצא כגון רוק ומי רגלים ושכבת זרע: דם אין מתעגל ויוצא דכי אתא קמא קמא נפיק: וחוזר ונבלע · כשאינו מוציאו: אף כל כו' · כגון מילון של מי רגלים חוזר ונבלע יצא דם שאינו מתעגל ויוצא, חלב אע"ג שמתעגל אינו חוזר ונבלע: ושלדו · דפוס גופו: קיימת · שלא נשבר ונתפזר: בכולן · בשכולו שלם טמא אפילו יבש: בהם · בשרצים כתיב (ויקרא יא) "כל הנוגע בהם": מהם · "וכל אשר יפול עליו מהם במותם יטמא" (שם): זבוני · *פרוי"ט הגמלאים יבשים במחוזא והוא לב ויש שקורין אותו בלעז גו"ט: המהוהא · בלויה ונרקבת: רר · כעין ריר שהוא לח כמו (שמואל א כא) ויורד רירו על זקנו: תחילתו אע"פ שאין סופו · אין צריך שיהו המים פושרין בסוף כשיכלה מעת לעת: יהודה בן נקוסא אומר · אין צריך שיהו המים פושרין בסוף אלא יהו על השרץ כמעת לעת אע"פ שאין סופן וקולא היא דאי לא הדר בהכי טהור ואע"ג דלא הוו פושרין כל מעת לעת הוה הדר: טומאת רקב · מלא תרווד ממנו *מטמא במגע ומשא ובאהל: מתני' ומטמא בין לח ובין יבש · הכתם או השרץ בין שנמצאו לחין בין שנמצאו יבשין מטמא כל טהרות שנעשו במבוי מיום כיבודו ושעשתה האשה מיום כבוס: היבש מטמא למפרע · עד שעת כיבוד או כיבוס דאיכא למימר לאחר כיבוס מיד נפל אבל הלח אינו מטמא למפרע אלא עד שעה שנוכל לומר אם נפל באותו יום עדיין הוא יכול להיות עכשיו לח אבל עד שעת הכיבוד לזמן מרובה לא דהא לח הוא ואי מההיא שעתא נפל הוה מתייבש: גמ' חזקתו בדוק · מי מחזקינן דבדיק ליה בשעת הכיבוד ומשום הכי טהרות דקודם כיבוד טהורות: או משום דחזקתו מתכבד · דאי הוה התם בשעת כיבוד הוי נפיק ואזיל שרץ מחמת כיבוד: דאמר כביד ולא בדיק · כבדתיו ולא בדקתיו אי אמרת דהא דמטהרין הנך דמקמי כיבוד משום דחזקתו שבדקו בשעת כיבוד הא לא בדיק וטהרות דמקמי כיבוד נמי טמאו ואי אמרת כו': אי

תוספות

דם היוצא מפיו טהור · בפרק מצות חליצה (יבמות דף קה·) מוקי בשותת דאי לאו הכי טמא משום לחלוחי הרוק: דם היוצא מפי האמה · ואם תאמר הא כבר ממעטינן בריש בנות כותים (לעיל דף לג:) אית מאדם ויש לומר דהייט דאין נעשה זב ע"י ראיית אודם אבל אם כבר נעשה זב ליהוי דם היוצא מפי האמה טמא כמו רוקו ולכך צריך קרא הכא למעוטי: וזאת לרבות מימי רגליו לטומאה · מוי"ו דוזאת קדריש כי היכי דדרשינן לעיל כיחו וניעו מוי"ו דוכי ירוק אבל זאת בכל דוכתי אתא למעוטי והאי זאת נמי אתא למעוטי דבת"כ מצריך תרי מיעוטי זאת, וטמא הוא חד למעוטי זיעה וליחה סרוחה וחד למעוטי דם היוצא מפיו ומפי האמה: מה רוק שמתעגל ויוצא כו' · תימה ריבויא דוכי ירוק הזב בטהור ודוזאת דריש הכי אבל אי לאו הכי קראי הוה ממעטינן כולהו כיחו וניעו ומי רגלים "מטמא הוא" כמו דם היוצא מפי האמה וא"ת ולמה לי תרי קראי וכי ירוק לכיחו וניעו וזאת למי רגלים וי"ל דמוכי ירוק לא הוה דרשינן אלא כיחו וניעו שיוצא דרך הפה או מי האף נמי לרבי יוחנן דדמי כמו רוק ומוזאת לא הוה מרבינן אלא מי רגלים שיוצאין מפי האמה כמו זוב דקרא דוזאת גבי זוב כתיב או משום דבאין ממקום טמא מיהו קשה דמשמע דהוה מרבינן חלב האשה מוזאת אם היה חוזר ונבלע ואמאי והא אפילו כיחו וניעו לא הוה מרבי מוזאת אי לאו ריבויא דוכי ירוק וצריך לומר דאי לאו ריבויא דוכי ירוק הוה מוקמינן וזאת לכיחו וניעו דוקא דהוי כעין רוק אבל השתא דכתיב וכי ירוק אייתר וזאת לכל דבר המתעגל ויוצא וחוזר ונבלע: ונילף מזובו · אי זיבה לאו מעין הוה דבעיא היא בפרק בנות כותים (לעיל לה:): אי בהם אי מהם כו' · ואע"ג דמהאי בהם ומהם דרשינן בפ"ק דחגיגה (דף יא·) ששיעורו בכעדשה התם אסמכתא הוא דשיעורים הלכה למשה מסיני*: שרץ שנשרף · ק"ק דלא עריב יבש ושרוף בהדי הדדי דמחד קרא קדריש להו: שכבת זרע בראויה להזריע · ואם תאמר והלא *שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו ראוי להזריע ומטמא ויש לומר דמין ראוי להזריע בעינן ואפי' שאינו יורה כחץ כיון שהוא לא חשיב מין שכבת זרע הראוי להזריע:

בגומא

תוספי הרא"ש

דם היוצא מפיו טהור · בפרק מצות חליצה מוקי לה בשותת דאי לאו הכי טמא משום צחצוחי הרוק: דם היוצא מפי האמה · אע"ג דממעטינן ליה בפ' בנות כותים היינו לענין שאינו נעשה זב ע"י אותו דם והכא איצטריך קרא אם כבר הוא זב שאינו טמא כמו רוקו: זאת לרבות מימי רגליו ותימה בכל דוכתא אמרינן זאת למעט כו' לעיל בפרק יוצא דופן זאת היא העולה הרי אלו ג' מיעוטין · וכה"ג פריך פ"ק דזבחים בכל אתר בא להוציא וכאן לרבות · וי"ל דוזאת נמי הוי מיעוטא ומוא"ו דוזאת קא דריש כדדרשינן לעיל כיחו וניעו מוא"ו דוכי ירוק · ובת"כ דרשינן האי זאת למעוטי זיעה וליחה סרוחה והרעי : מה רוק מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע · ותימה למה לי קרא לרבות כיחו וניעו ומימי רגליו הא הוו דומיא דרוק שמתעגלין ויוצאין וחוזרין ונבלעין וי"ל דאפ"ה לא מרבינן אי לאו דכתיב בהדיא דהוה מסתברא להו טהור טמא כי היכי דממעיטנא מיניה דם היוצא מפיו ומפי האמה · ותימה למה לי תרי קראי וכי ירוק לכיחו וניעו וזאת למי רגלים וי"ל דאי לאו רבויא דומי הוה מוקמינן וזאת לכיחו וניעו דוקא דהוצאים מן הפה כמין רוק · אבל השתא דכתיב וכי איתור וזאת לרבות כל דבר שמתעגל ויוצא וחוזר ונבלע : נילף מזובו · בפ' בנות כותים מיבעיא ליה אי מקום זיבה מעיין הוא או לא והכא פריך אי לאו מעיין הוא : אמר ריש לקיש שרץ שנשרף ושלדו קיימת טמא · אע"ג דאמר ריש לקיש שרץ שיבש הו"א נשרף גרע טפי · ומיהו לענין לרבויינהו מקרא שקולין הן :

בגומא

עין משפט נר מצוה

יט א מיי' פ"ה מהל' משכב ומושב הלכה טו:

כ ב ג ד מיי' פ"ד מהל' אבות הטומאה הלכה יב:

כא ה מיי' שם פט"ז הלכה י:

כב ו מיי' פ"ב מהלכות משכב ומושב הלכה א:

כג ז מיי' פי"ח מהלכות אבות הטומאה הלכה ד:

כד ח מיי' פי"ג מהלכות משכב ומושב הלכה ג:

כה ט מיי' פי"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ד:

מסורת הש"ס

יבמות קה·

[לעיל יט:]

חגיגה יא· [עי' תוס' נזיר נב: ד"ה ת"ש]

טהרות פ"ח מ"ה לעיל ד׳

[עי' סה: חולין עד·]

[עי' שם:]

לעיל ג׳

[ובחגיגה יא· ד"ה כא תירצו דתרתי שמעינן מיניה עוד תירצו דתרי קראי כתיבי]

[לעיל מג:]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טומאת רקב כו' מטמא במגע · עי' פ"ב מ"ב דאהלות וברע"ב שם · ופי' בהרע"ב פ"ד מ"ה דטהרות וצ"ע :